

ROMÂNIA

CURTEA DE APPEL BRAȘOV

Cabinetul Președintelui

Nr. 334/33/2019 din 16 aprilie 2019

Către

ROMÂNIA
Înalta Curte de Casație și Justiție
Registratura Generală
Intrare nr. 14
20. 19. Luna. 04 - Zua. 19.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În temeiul prevederilor art. 21 alin. 2 din Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1375/2015, raportat la art. 471 Cod procedură penală, vă solicităm să vă pronunțați asupra unei probleme de drept soluționate diferit de instanțele judecătorești, referitoare la *executarea sau suspendarea pedepsei amenzii aplicată alături de pedeapsa închisorii ce a fost suspendată sub supraveghere.*

Vă înaintăm copia hotărârii colegiului de conducere al Curții de Apel Brașov nr. 49/3 aprilie 2019 și materialul constituit în legătură cu chestiunea de drept ce face obiectul sesizării.

Cu deosebită considerație,

Președintele Curții de Apel Brașov
Judecător Elena Barbu

Grefier documentarist,
Lucica Gogiu

CURTEA DE APEL BRAȘOV
Colegiul de conducereHOTĂRÂREA nr. 49
emisă astăzi, 3 aprilie 2019

Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov, convocat și întrunit în ședința din 3 aprilie 2019 în conformitate cu dispozițiile art. 7 alin. 1 lit. q și art. 23 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1375/2015, a luat în dezbatere punctul 8 al ordinii de zi, respectiv, *referatul președintelui secției penale privind sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu un recurs în interesul legii.*

Prin referatul formulat se solicită colegiului de conducere ca, în temeiul prevederilor art. 21 alin. 2 din Hotărârea C.S.M. nr. 1375/2015, raportat la art. 471 Cod procedură penală, să sesizeze Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problema de drept soluționată diferit de instanțele judecătorești din circumscripția Curții de Apel Brașov, referitoare la **executarea sau suspendarea pedepsei amenzii aplicată alături de pedeapsa închisorii ce a fost suspendată sub supraveghere.**

Într-o primă opinie s-a apreciat că amenda penală face parte integrantă din pedeapsa rezultantă odată ce a fost alăturată acesteia, astfel că pedeapsa rezultantă trebuie să aibă un regim unic de executare, neputând fi suspendată sub supraveghere una și executabilă alta.

O modalitate diferențiată de executare ar fi contrară rațiunii aplicării dispozițiilor art. 91 și 92 Cod penal, care reprezintă o alternativă față de executarea efectivă a sancțiunilor.

De asemenea, s-a arătat că din interpretarea per a contrario a textului art. 91 alin. 2 din Codul penal, rezultă regula că executarea pedepsei amenzii aplicate în baza art. 61 din Codul penal alături de pedeapsa închisorii, se suspendă. Apoi, interpretarea per a contrario a art. 91 alin. 3 lit. a) din Codul penal conduce la aceeași concluzie.

Într-o a doua opinie s-a apreciat că pedeapsa amenzii poate fi execută efectiv, iar închisoarea poate fi suspendată sub supraveghere.

Astfel, s-a arătat că interpretarea a fortiori a textului art. 91 alin. 2 din Codul penal conduce la concluzia că și amenda aplicată în condițiile art. 61 se execută, chiar dacă executarea pedepsei închisorii a fost suspendată sub supraveghere. Or, o interpretare a fortiori este realizată și în cazul dispozițiilor art. 83 alin. 3 din Codul penal.

Dispozițiile legale supuse interpretării și aplicării unitare:**Art. 62.** Amenda care însoțește pedeapsa închisorii:

(1) Dacă prin infracțiunea săvârșită s-a urmărit obținerea unui folos patrimonial, pe lângă pedeapsa închisorii, se poate aplica și pedeapsa amenzii.

(2) Limitele speciale ale zilelor - amendă prevăzute în art. 61 alin. 4 lit. b) și lit. c) se determină în raport de durata pedepsei închisorii stabilite de instanță și nu pot fi reduse sau majorate ca efect al cauzelor de atenuare ori agravare a pedepsei.

(3) La stabilirea cuantumului sumei corespunzătoare unei zile - amendă se va ține seama de valoarea folosului patrimonial obținut sau urmărit.

Art. 91. Condițiile suspendării executării pedepsei sub supraveghere:

(1) Instanța poate dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere dacă sunt întrunite următoarele condiții:

a) pedeapsa aplicată, inclusiv în caz de concurs de infracțiuni, este închisoarea de cel mult 3 ani;

b) infractorul nu a mai fost condamnat anterior la pedeapsa închisorii mai mare de un an, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 42 sau pentru care a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare;

c) infractorul și-a manifestat acordul de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității;

d) în raport de persoana infractorului, de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, de eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și de posibilitățile sale de îndreptare, instanța apreciază că aplicarea pedepsei este suficientă și, chiar fără executarea acesteia, condamnatul nu va mai comite alte infracțiuni, însă este necesară supravegherea conduitei sale pentru o perioadă determinată.

(2) Când pedeapsa închisorii este însoțită de pedeapsa amenzii aplicate în condițiile art. 62, amenda se execută chiar dacă executarea pedepsei închisorii a fost suspendată sub supraveghere.

(2) Nu se poate dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, dacă:

a) pedeapsa aplicată este numai amenda;

b) aplicarea pedepsei a fost inițial amânată, dar ulterior amânarea a fost revocată;

c) infractorul s-a sustras de la urmărire penală ori judecată sau a încercat zădărnicierea aflării adevărului ori a identificării și tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanților.

(4) Este obligatorie prezentarea motivelor pe care s-a întemeiat condamnarea, precum și a celor ce au determinat suspendarea executării pedepsei și atenționarea condamnatului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

Doctrină:

Florin Streteanu - *Drept Penal. Partea Generală*, Universul Juridic - în sprijinul opiniei celei dintâi.

Mihail Udroi - *Drept penal. Partea Generală*, CH Beck, 2018, în sprijinul opiniei celei de-a doua.

Opinia însușită de Curtea de Apel Brașov și de instanțele din raza de competență:

Curtea de Apel Brașov și instanțele de judecată din raza de competență, în opinie majoritară, apreciază legală a doua orientare jurisprudențială, aceasta fiind și opinia împărtășită de colegiul de conducere.

Principalele argumente aduse în susținerea acestei opinii au fost următoarele:

Interpretarea a fortiori a textului prevăzut de art. 91 alin. 2 din Codul penal conduce la concluzia că amenda aplicată în condițiile art. 61 se execută chiar dacă executarea pedepsei închisorii a fost suspendată sub supraveghere. Or, o interpretare a fortiori este realizată și în cazul dispozițiilor art. 83 alin. 3 din Codul penal.

Interpretând istorico-teleologic dispozițiile art. 91 din Codul penal, atât în Codul penal Carol al II-lea, cât și în Codul penal din 1968, legiuitorul a prevăzut regimul juridic al pedepsei amenzii penale în caz de suspendare a executării pedepselor. Potrivit dispozițiilor art. 65 alin. 6 din Codul penal Carol al II-lea, suspendarea executării pedepsei privative de libertate atrage de drept și suspendarea executării amenzii, pronunțată ca pedeapsă complementară. Potrivit dispozițiilor art. 81 alin. 1 lit. a) din Codul penal 1968, instanța poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei, dacă pedeapsa aplicată este închisoarea de cel mult trei ani sau amenda.

De fiecare dată când legiuitorul a voit ca amenda penală să fie suspendată în caz de suspendare a pedepsei închisorii, acesta a prevăzut-o în mod expres. Or, legiuitorul a omis să

reglementeze expres regimul juridic al amenzii obișnuite în cazul suspendării executării pedepsei închisorii în Codul penal actual. Intenția legiuitorului de a suspenda orice reacție represivă din partea statului apare echivocă. Dacă legiuitorul nu a prevăzut nimic despre amenda prevăzută de art. 61 din Codul penal în cazul art. 91 din Codul penal (normă specială), atunci în privința amenzii vor fi aplicabile dispozițiile art. 61 și următoarele (norma generală).

Argumentul că pedeapsa rezultantă, astfel cum a fost stabilită în cauză, constituie o pedeapsă rezultantă unică, în conținutul complex al căreia intră două specii de pedeapsă, nu este suficient de puternic. Unicitatea pedepsei nu presupune și unicitatea regimului de individualizare doar dacă legiuitorul a prevăzut aceasta în mod expres. Omisiunea legiuitorului de a prevedea în concret condițiile de individualizare a amenzii aplicate în baza art. 61 din Codul penal alături de pedeapsa închisorii, obligă instanțele judecătorești să aplice legea conform mecanismelor generale, iar nu să suplinească voința legiuitorului. Întrucât niciun text de lege nu prevede expres suspendarea executării pedepsei amenzii aplicate în condițiile art. 61, o asemenea soluție constituie o adăugare la lege și implicit o încălcare a atributului exclusiv al legiuitorului.

Nici argumentul că suspendarea executării pedepsei amenzii aplicate alături de pedeapsa închisorii rezultă din aceea că legiuitorul nu a prevăzut posibilitatea revocării suspendării ca urmare a neexecutării pedepsei amenzii, nu poate fi primit.

Acest argument pare a ignora individualitatea fiecărei pedepse, ce se trage din diferența de specie dintre cele două pedepse ce intră în conținutul pedepsei rezultante. În caz de neexecutare a pedepsei amenzii aplicate în baza art. 61 din Codul penal alături de pedeapsa închisorii, devin incidente dispozițiile art. 560 și art. 561 din Codul de procedură penală privitoare la înlocuirea pedepsei amenzii.

Spre deosebire de art. 83 alin. 1 lit. a Cod penal, care permite expres amânarea aplicării pedepsei amenzii, din interpretarea art. 91 alin. 1 lit. a Cod penal rezultă că doar executarea pedepsei închisorii poate fi suspendată sub supraveghere.

De altfel, chiar în expunerea de motive a proiectului Noului Cod penal se arată că executarea pedepsei amenzii, aplicată fie ca pedeapsa principală unică, fie ca pedeapsa principală pe lângă pedeapsa închisorii atunci când prin infracțiunea comisă s-a urmărit obținerea unui folos patrimonial, iar instanța optează pentru o pedeapsă cumulativă, nu este susceptibilă de suspendare.

În vederea analizării oportunității promovării unui recurs în interesul legii, au fost emise adrese către curțile de apel din țară pentru a fi comunicată jurisprudență referitoare la problema de drept care a fost soluționată diferit de către instanțele din raza de competență a Curții de Apel Brașov și au fost comunicate de către instanțele din țară hotărâri judecătorești relevante.

Din analiza acestora a reieșit că practica judiciară este neunitară la nivelul întregii țări relativ la problema de drept pusă în discuție.

În sensul primei opinii jurisprudențiale au fost identificate hotărâri judecătorești pronunțate de: *Judecătoria Brașov* (sentința penală nr. 1114/07.06.2018 - dosar nr. 20490/197/2017, rămasă definitivă prin decizia penală nr. 642/Ap/23.10.2018 a Curții de Apel Brașov; sentința penală nr. 1399/20.07.2018 - dosar nr. 26871/197/2017); *Judecătoria Curtea de Argeș* (sentința penală nr. 127/08.05.2018 - dosar nr. 909/216/2017); *Curtea de Apel Pitești* (decizia penală nr. 91/A/30.01.2019 - dosar nr. 3118/2016/2017); *Judecătoria Câmpulung Moldovenesc* (sentința penală nr. 40/13.03.2018 - dosar nr. 783/206/2017, rămasă definitivă prin decizia penală nr. 632/18.06.2018 a Curții de Apel Suceava); *Judecătoria Sibiu* (sentința penală nr. 95/28.02.2018 - dosar nr. 4513/306/2017); *Judecătoria Cornetu* (sentința penală nr. 702/21.12.2018 - dosar nr. 10905/1748/2016); *Judecătoria Bicz* (sentința penală nr. 125//11.02.2017 - dosar nr. 1794/188/2016); *Judecătoria Cluj Napoca* (sentința penală nr. 608/11.04.2016 - dosar nr. 20633/211/2015); *Curtea de Apel Ploiești* (decizia penală nr. 1420/20.12.2017 - dosar nr. 16184/281/2016); *Judecătoria Buzău* (sentința penală nr. 50/29.01.2019 - dosar nr. 14178/200/2018); *Curtea de Apel Craiova* (decizia penală nr. 2037/21.12.2017 - dosar nr. 1172/318/2017; decizia penală nr. 1845/12.12.2016 - dosar nr. 2057/313/2015).

În sensul celei de-a doua opinii au fost identificate hotărâri judecătorești pronunțate de: *Judecătoria Brașov* (sentința penală nr. 1114/07.06.2018 - dosar nr. 20490/197/2017, rămasă definitivă prin decizia penală nr. 642/Ap/23.10.2018 a Curții de Apel Brașov; sentința penală nr. 1399/20.07.2018 - dosar nr. 26871/197/2017); *Judecătoria Adjud* (sentința penală nr. 186/30.06.2017 - dosar nr. 2536/173/2016); *Judecătoria Rădăuți* (sentința penală nr. 74/01.02.2019 - dosar nr. 3813/285/2018, rămasă definitivă prin neapelare); *Judecătoria Medgidia* (sentința penală nr. 2968/21.11.2018 - dosar nr. 7990/256/2017, rămasă definitivă prin neapelare; sentința penală nr. 521/22.02.2018 - dosar nr. 1652/256/2017, rămasă definitivă prin neapelare); *Judecătoria Sibiu* (sentința penală nr. 336/08.08.2018 - dosar nr. 2221/306/2018); *Curtea de Apel Târgu Mureș* (decizia penală nr. 270/A/10.05.2018 - dosar nr. 3132/102/2017; decizia penală nr. 52/A/1202.2019 - dosar nr. 610/102/2018); *Judecătoria Sector 1 București* (sentința penală nr. 41/23.01.2019 - dosar nr. 30307/299/2018; sentința penală nr. 857/21.12.2018 - dosar nr. 17091/299/2018; sentința penală nr. 1224/27.09.2017 - dosar nr. 2500/2017); *Judecătoria Sector 5 București* (sentința penală nr. 1770/15.06.2018 - dosar nr. 5233/302/2018); *Judecătoria Vaslui* (sentința penală nr. 1079/13.07.2018 - dosar nr. 8512/333/2017; sentința penală nr. 1923/14.12.2017 - dosar nr. 4614/333/2017); *Judecătoria Iași* (sentința penală nr. 1111/19.04.2018 - dosar nr. 29781/245/2017); *Judecătoria Lugoj* (sentința penală nr. 857/09.11.2017 - dosar nr. 2190/252/2017); *Tribunalul Caraș-Severin* (sentința penală nr. 71/23.11.2016 - dosar nr. 2031/115/2016 rămasă definitivă prin neapelare; sentința penală nr. 78/29.03.2018 - pronunțată în dosar nr. 1940/290/2017); *Judecătoria Moinești* (sentința penală pronunțată în dosar nr. 739/260/2017; sentința penală pronunțată în dosar nr. 109/260/2017); *Judecătoria Sighetu Marmăției* (sentința penală nr. 721/2018 - dosar nr. 1547/307/2014, rămasă definitivă prin decizia penală nr. 1176/A/2018 a Curții de Apel Cluj; sentința penală nr. 721/19.07.2018 - dosar nr. 1547/307/2014); *Judecătoria Vișeu de Sus* (sentința penală nr. 954/05.10.2017 - dosar nr. 1246/336/2017, rămasă definitivă prin decizia penală nr. 1602/05.12.2017 a Curții de Apel Cluj); *Curtea de Apel Cluj* (decizia penală nr. 1299/31.10.2016 - dosar nr. 20633/211/201599; *Judecătoria Șimleu Silvaniei* (sentința penală nr. 30/16.02.2016 - dosar nr. 1530/309/2015; sentința penală nr. 219/13.12.2017 - dosar nr. 439/309/2017, rămasă definitivă prin decizia penală nr. 446/A/29.03.2018 a Curții de Apel Cluj; sentința penală nr. 103/06.06.2018 - dosar nr. 2041/309/2017, rămasă definitivă prin neapelare; sentința penală nr. 14/23.01.2019 - dosar nr. 1033/309/2018); *Judecătoria Zalău* (sentința penală nr. 22/01.02.2019 - dosar nr. 2930/337/2018); *Judecătoria Ploiești* (sentința penală nr. 2333/26.10.2018 - dosar nr. 14033/281/2018); *Judecătoria Vălenii de Munte* (sentința penală nr. 461/19.11.2018 - dosar nr. 1759/331/2018); *Judecătoria Râmnicu Sărat* (sentința penală nr. 132/27.09.2018 - dosar nr. 4921/287/2017, rămasă definitivă prin neapelare); *Judecătoria Răcari* (sentința penală nr. 143/01.10.2018 - dosar nr. 2061/284/2018; sentința penală nr. 204/18.12.2018 - dosar nr. 1286/284/2018; sentința penală nr. 173/15.11.2018 - dosar nr. 4195/284/2017); *Judecătoria Târgu-Cărbunești* (sentința penală nr. 658/26.10.2018 - dosar nr. 315/317/2018).

Constatând că practica este diferită în cadrul instanțelor din circumscripția Curții de Apel Brașov și al instanțelor din țară, că au fost pronunțate decizii și într-un sens și în celălalt,

Având în vedere dispozițiile art. 471 din Codul de procedură penală și în temeiul prevederilor art. 19 alin. 1 lit. o din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești aprobat prin Hotărârea C.S.M. nr. 1375/2015,

Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov, cu unanimitate de voturi,

HOTĂRĂȘTE :

Art. 1. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru a se pronunța asupra unei probleme de drept soluționate diferit de instanțele judecătorești, referitoare la **executarea sau suspendarea pedepsei amenzii aplicată alături de pedeapsa închisorii ce a fost suspendată sub supraveghere.**

Data astăzi, 3 aprilie 2019.

Colegiul de conducere :
Judecător Elena Barbu – Președintele Curții de Apel Brașov

Judecător Răzvan Cosmin Dicu

Judecător Nicoleta Hădărean

Judecător Ramona Grațîela Milu

Judecător Anca Pîrvulescu

Judecător Otilia Diana Pop

Judecător Demis Marius Spărios

CONFORM CU
ORIGINALII